

Днес, 3 март 2020 г., се навършват 80 години от рождението на журналиста, писателя и политическия затворник при комунистическия режим Георги Заркин, който през 1977 г. е убит по особено садистичен начин в Пазарджишкия затвор. **Desebg.com** препечатва от сайта [Faktor.bg](https://www.faktor.bg)

интервю с неговия син Лъчезар Заркин. „Върху затворническата характеристика на татко Григор Шопов е сложил присъда: „Гад, да бъде убит“. След 30 години демокрация продължавам да се чувствам трета категория човек, оцелявам като емигрант в Германия”, казва в разговора Лъчезар Заркин.

Г-н Заркин, днес се навършват 80 години от рождението на баща ви - поета Георги Заркив, убит жестоко в Пазарджишкия затвор. От дистанцията на днешния ден как оценявате тази саможертва?

– За Георги Заркин усещането за смъртта и саможертвата са започнали много отдавна. На 26 години е арестуван като млад фоторепортер във в. „Земеделско знаме“ и до смъртта никога не вижда свободния свят. Прекарва 11 години в комунистическите затвори на България – Софийския, Старозагорския и Пазарджишкия. Осъден е по член 108 от НК за създаване на група, която си е поставила за цел сваляне на правителството и промяна на политическия курс на страната, както и за разпространяване на позиви в подкрепа на Иван Тодоров - Горуня. В затвора получава още две последователни вътрешни присъди пак по чл. 108. И почти през цялото време е

в карцер или преживява в най-тежки условия.

Следовател го пита в затвора: „Кога ще започнеш да работиш?” А Заркин му отговаря: „Не съм спирал да работя, но за освобождението на България от комунизма. И когато България се освободи от политическа и военна зависимост от СССР, тогава ще започна да работя”. Тези думи не са фолклор, а са документирани по време на разпити и са записани в негова характеристика от затвора, от която имам копия. Но Георги Заркин не доживява да се сбъднат думите му. Убит е по-най жесток начин в килията. Но е бил наясно за саможертвата, казвайки: „ С чест и достойнство ще положа костите си пред олтара на отечеството”. Това са пак негови думи от разпитите и от протестите писма, които саморъчно написва до началника на затвора и Тодор Живков. Един от най-силните му протести в затвора е срещу навлизането на Варшавския договор в Чехословакия. Започва гладна стачка, която провежда в карцер 28 дни.

Вашият дядо по бащина линия също е станал жертва на комунистическия терор, от там ли тръгва бунтът на Георги Заркин срещу „народната власт”?

– В последните дни на месец септември и първите на октомври 1944 г. в Самоковска околията са избити от комунистите 68 човека начело с кмета на града. Затрити са без съд и присъда, а след това са обявени за безследно изчезнали. Сред жертвите са 10 души от Бели Искър, родното село на Заркин. Сред тях е и дядо ми Атанас Заркин. Хвърлени са живи от Черната скала – 128 метра пропаст. Имаме съмнения къде са зарити костите им, но все още не е доказано. 10-те мъже от Бели Искър оставят 28 сирачета – това е дарът на народната власт за тези семейства. Дядо ми е бил каменар, а сред избитите няма убийци или престъпници. Били са просветени хора, наказани, защото са знаели немски език, дарители, учители, търговци... Грехът им е, че не симпатизират и са неудобни за новата червена власт. Татко е бил 4-годишен, когато остава без баща. Всички сираци на убитите от комунистите моментално са белязани и стават трета категория хора в собствената си държава. За тях няма бъдеще и равнопоставеност. От там е и почти вроденото усещане на Георги Заркин за несправедливост, но това мрачно чувство тегне и в днешни дини.

Вие сте от малцината наследници на жертви на комунизма, успя да получи поне мъничко възмездие, разкривайки и осъждайки палачите? Как се преборихте със съдебната система?

– Бях 15-годишен, когато убиват татко. Знаехме, че животът му е насилствено отнет, но в онези години нямаше как да бъде доказано. За първи път на 9 септември 1990 г. дадох гласност за убийството му. Няма как да забравя, че трибуна ми даде журналистът от БНР Георги Папакочев. Тогава разказах какво представлява за мен този черен ден. После Маргарита Михнева направи два документални филма за съдбата на Заркин и това стана повод Военна прокуратура-Пловдив по мое искане да започне следствие за изясняване причините и обстоятелствата за убийствата на политически затворници в Пазарджишкия затвор. Следственото дело продължи 10 години - от 1990 до 2000. То успя да установи убийствата на трима видни политически затворници, извършени в този затвор – Георги Заркин, Володя Након и Борис Арсов, както и на други криминални затворници. Пазарджишкият затвор е бил място за отработено убиване на хора и изготвяне на всички фалшиви документи за тяхната смърт. Следственото и съдебното дело изясниха, че смъртта на Георги Заркин е насилствено-шокова.

Открихте ли физическите убийци и подбудителите им?

– Да, това са двама криминални затворници и двама надзиратели. Убийството е станало в килията на 7 август 1977 година. Престъплението става със знанието на началника на затвора полковник Ангел Топкаров. На него пък му е наредено от Ангел Борисов Ценов, началник на Шести отдел на ДС. Убийството е извършено чрез задушаване с възглавница, Заркин е бит с дебел гумен маркуч. За допускане на убийства в затвора и за други груби нарушения беше осъден и ефективно лежа в затвора 11 месеца началникът Топкаров. Любопитен факт е, че го пуснаха на свобода веднага, след като падна правителството на Филип Димитров. Реално това е единственият директор на комунистически затвор, който за престъпленията, които е допуснал, лежа в затвора и беше лишен от свобода.

Като зловещо доказателство са останали снимки, направени минути след убийството на Заркин. Те са потресаващи, как стигнахте до тях?

– Снимките се пазеха в оперативното му досие – неговото е общо осем тома. 6 снимки са запечатали смъртта му, те са садистични – баща ми лежи проснат върху гумени галоши, синините се виждат по тялото и лицето. Още същия ден му е организирано служебно погребение в Пазарджик. С Военна прокуратура открихме доктора, който е издал

фалшивия смъртен акт. Този човек си беше свършил съвестно работата – беше запазил части от важните органи на жертвата, които чрез хистологични изследвания доказаха насилствената смърт на Заркин. Самият лекар също е бил жертва, насилван е от милиционерите, заставяли са го да пише фалшивите смъртни актове.

Как преживя полковник Топкаров присъдата, жив ли е още?

– Топкаров е жив и дори издаде мемоарна книга, в която се хвали – какви заслуги има за НРБ. Бил се справил с престъпниците и враговете на властта, и така довел до процъфтяването на комунистическата държава. Но никъде не споменава и дума за политическите затворници и технологията на ликвидирането им. Говори само за криминални престъпници. Пазарджишкият затвор наистина е за рецидивисти, а Заркин като има три присъди вече е бил третиран като рецидивист. Топкаров пише, че се гордее, че е комунист. Трудно бих нарекъл този тип човек, защото в него никога е нямало нищо човешко. Лишил е с действията си и бездействията си толкова хора от живот по насилствен начин. Лишил е близките им от обич. По време на следствието успях да разкрия още, че с безплатен затворнически труд и безплатен транспорт от затвора началниците са си изградили кооперация в Пазарджик – кървава. Как такива хора да не се гордеят, че са комунисти?

Но връщайки се към този процес трябва категорично да кажа, че ако не беше Военна прокуратура Пловдив нямаше как да се отворят тези архиви, да се проведат важни разпити и да се стигне до доказателства. Специално ще спомена имената на военния прокурор полковник Йоаким Цветков и старши военен следовател Велко Врачев – те изнесоха тежестта на това дело, за да се стигне до осъдителна присъда.

Открили сте заповед на Григор Шопов – несменяемият зам.- министър на МВР, която е директна присъда срещу поета Заркин?

– Наистина много интересен документ, намерих го в досието на татко. Върху характеристика на затворника Георги Заркин Григор Шопов е сложил резолюция: „Гад, да бъде убит“. Тези думи казват всичко за системата за Държавна сигурност. Знаем от служителите на ДС, че са обучавани на семинари как да се борят с идеологическия враг, като за пример са им давали как са се справили с поета Заркин и бунтовете му срещу

комунизма.

Вероятно Георги Заркин е писателят, оставил най-голямо литературно наследство, създадено в затворническа килия?

– Предполагам че е така, поне никой до сега не го е опровергал. Запазени са и притежавам поне 20 тетрадки голям формат с негово творчество, но много други са унищожени и откраднати. Те съдържат един роман – „Чест“, който издадох, неиздадени разкази, битово-вълшебни приказки, драматизация на приказката „Страната на розите“, трагедия „Васил Левски“ в стихове, трагедия „Орфей и Евредика“ в стихове, киносценарий, комедии, поезия – над 600 стиха от тях не са издадени.

В годините на демокрация издавате книгата „Вулкан“, в която документално описвате целия затворнически ужас от живота на Заркин. Какво се крие зад заглавието ѝ?

– Реално „Вулкан“ се е казвала нелегалната младежка организация, която татко създава в затвора. Основната и цел е била сваляне на комунистическия режим, имала е над 100 члена, някои са още живи. Книгата „Вулкан“ е от две части – първата е Съдебното досие, излязла е през 1996 г, а втората част е Оперативното му досие, издадена през 2000 г. Сега мечтата ми е да ги събера и да ги издам заедно. В тях документално е представен без мое емоционално вмешателство целият живот на достойния българин Георги Заркин. Той отсрами националната ни чест, защото дълго време се твърдеше, че сме били робска страна, без бунтари срещу комунистическия режим. Това не е вярно – Георги Заркин и още хиляди политически затворници опровергават този комунистически мит, но имената и делото им бяха скрити от обществото години наред.

От няколко години Столична община има решение в София да има улица на името на Георги Заркин, защо изпълнението му се бави?

Написано от Мая Георгиева, Faktor.bg
Вторник, 03 Март 2020 16:35

– Има само едно голо решение, но не го изпълняват. Трябваше въпросната улица да е в района на „Драгалевци“, но нямам обяснение защо не изпълняват решенията. В същото време на комунистически престъпници още стоят имената на улици на София и страната. Има и обществена подписка на Инициативен комитет да се именува улицата на името на Георги Зарки, където е била родната му къща в село Бели Искър. Но Общинският съвет в Самоков дори не допусна инициативата за разглеждане. Отново се противопоставят наследниците на убийците, които и днес са на власт. Истината не им е удобна, не искат да има спомен за невинните жертвите. Показателен е и фактът, че във фонда на градската библиотека в Самоков не можете да намерите никаква книга с творчеството на Заркин, въпреки че съм им подарил от всички издания. Но те са „арестувани“ в хранилищата и читателите нямат достъп до тях.

Надявате ли се все още на възмездие и справедливост?

– Загубил съм интерес. Не е нужно да има паметник или улица, кръстена на Заркин. Приживе той казва: „Моята спестовна книжка е моето творчество“. Богатството за обществото са делото и творчеството му. Лично аз след 30 години уж демокрация продължавам да се чувствам трета категория човек. След 10 ноември 1989 г. завърших с отличие Софийския университет, защото преди това няхах право да уча. Но въпреки това за нас няма работа и съм принуден като емигрант в Германия да издържам семейството си.

[Вижте д окументалния филм за Георги Заркин от поредицата „Отворени досиета“ на БНТ, посветена на жертвите на комунизма – ТУК](#)